

PRIKAZI / OCJENE

PEDAGOG KOJI JE SVE ČINIO ZA ČOVJEKA

Vladimir Rosić i Maja Polić: *PEDAGOG PROSVJETNE BAŠTINE* (Uz 85. godišnjicu života prof. dr. sc. Milivoja Čopa), Povijesno društvo Rijeka, Rijeka, 2007.

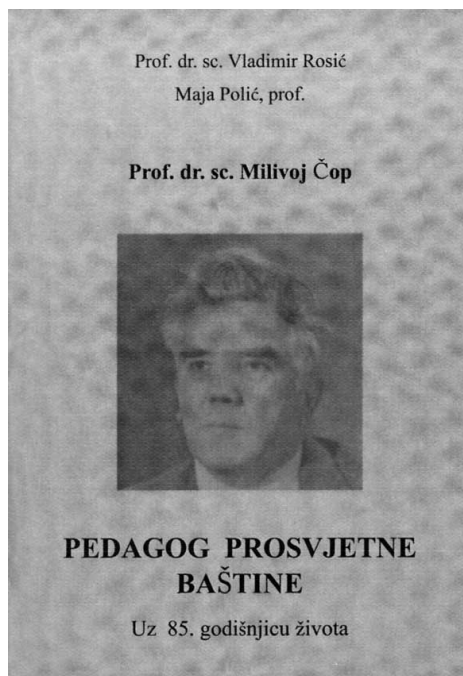
Tko se povede za praksom bez teorije, taj je kao kormilar koji se ukrcao na lađu bez kormilara i kompasa, i nikad nije siguran kamo plovi.

Leonardo da Vinci

Prof. dr. sc. Milivoj Čop ukrcao se na lađu s kormilarom i uvijek je bio siguran kamo plovi. Ovaj veoma zanimljiv osvrt započet ću isto tako veoma zanimljivim životopisom toga osobito dragog i cijjenjenog pedagoga i znanstvenika, ali ponajprije ČOVJEKA i humanista.

Milivoj Čop rođen je 30. rujna 1922. godine u Hreljinu, u Vinodolu (danas je to područje grada Bakra), u radničkoj i poljodjelskoj obitelji. U rodnom mjestu pohađao je osnovnu i građansku školu od 1930. do 1939. godine. Nakon završetka građanske škole i oslobođenja polaganja male mature želio je nastaviti školovanje u Pomorskoj akademiji u Bakru. No ta njegova želja nije se ostvarila. Ravnatelj škole i nastavnica hrvatskoga jezika nagovorili su njegove roditelje da ga upute u čakovečku Učiteljsku školu koja je tada imala domski smještaj (internat).

Učiteljsku školu pohađao je u Čakovcu i Karlovcu od 1939. do 1943. godine, a nakon položenog ispita zrelosti mladi učitelj odlazi u NOB, u borbu protiv talijanskog okupatora. Nakon kapitulacije Italije radio je kao učitelj u Drveniku, u okviru NOP-a.

U jednom prepadu njemačkog okupatora biva zarobljen i odveden u logor u Njemačku, a nakon povratka (1945.) iz Njemačke bio je učitelj u Poljanima kraj Opatije, zatim u Gradinjama, u kotaru Motovun, a kao prosvjetni referent radio je u

kotarima Kanfanar i Pazin. Vojni rok služi od 1947. do 1948., a od 1948. do 1953. godine studirao je pedagogiju na Pedagoškom institutu Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Nakon završetka studija predavao je od 1953. do 1956. pedagošku skupinu predmeta u učiteljskim školama u Splitu i Rijeci, od 1956. do 1958. godine bio je ravnatelj Gimnazije "Mirko Lenac" (danas Prva sušačka hrvatska gimnazija u Rijeci), a od 1958. do 1960. prosvjetni je savjetnik u Zavodu za školstvo u Rijeci. Od 1960. do 1977. godine bio je nastavnik u zvanju višeg predavača na Pedagoškoj akademiji u Rijeci.

Poslijediplomski studij pohađao je od 1970. do 1972. pri Institutu za društvena istraživanja Sveučilišta u Zagrebu, a magistrski rad pod naslovom "Teizam i ateizam u povijesti odgoja" obranio je 1974. godine. Doktorirao je disertacijom pod naslovom "Školstvo i prosvjeta u Rijeci od 1848. do 1918. godine" na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1982. godine.

Od 1977. do 1991. predaje metodiku nastave materinskoga jezika, a do 1988. i povijest pedagogije na Pedagoškom fakultetu u Rijeci. Od 1960. do 1983. vodi Katedru za razrednu nastavu na Pedagoškoj akademiji u Rijeci, a od 1985. do 1988. bio je i predstojnik Zavoda za pedagogiju Pedagoškog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Umirovljen je 30. rujna 1992. kao redoviti profesor Odsjeka za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci.

Profesor Milivoj Čop čitav svoj život posvetio je odgoju i obrazovanju, radu i učenju, cjeloživotnom obrazovanju, skupljanju i bilježenju informacija o prosvjetnim zbivanjima, razvitku školstva, istraživanju i objavljivanju radova te kao pedagog, metodičar i povjesničar postao čuvar naše odgojno-obrazovne baštine.

U biobibliografiji (grč. biografija neke osobe s podacima o njezinim pisanim radovima i literaturom o njoj), koju potpisuju prof. dr. sc. Vladimir Rosić i prof. Maja Polić, piše da je Milivoj Čop na sve koji su ga poznavali ostavio dojam prisupačna, otvorena, razgovorljiva i pedagoški dosljedna i marljiva čovjeka koji iznad svega voli i poštuje sugovornike. Autori navode da je profesor Čop kao čovjek dostojanstven, odmjeran, da nikada, čak ni u najtežim danima svojega života nije gubio mjeru, smisao za ljudske vrijednosti i realnost. Njegova ljudskost, skromnost i savjest uvijek su vođene istinom i pravdom, a njegove opservacije i pedagoške misli bile su duboke, objektivne, etične i poticajne. Kao čovjek i pedagog uvijek je bio dobronamjeren i drag sugovornik, otvoren i vedar, široke naobrazbe i kulture, ali i široka i plemenita srca. Oni će istaknuti i to da je profesor čovjek neizmjerne energije, volje i upornosti te da je na svakom koraku suradnje želio dati svoj pridonos njezinu ostvarivanju.

Ljudske kvalitete profesora Čopa razvidne su u njegovoj spremnosti za iskrenu i stvaralačku suradnju, u osobitoj marljivosti, komunikativnosti, humanim odnosima prema drugima i punoj pedagoškoj kreativnosti.

Njegov pedagoški razvojni put obilježen je sustavnim učenjem, nastavnim radom u osnovnim školama, gimnazijama, učiteljskim školama, pedagoškim akademijama, Visokoj učiteljskoj školi, Pedagoškom i Filozofskom fakultetu u Rijeci.

Područja njegova stručnog i znanstvenog interesa odnose se na stručne kolegije koje je predavao: metodiku hrvatskoga jezika i nacionalnu povijest pedagogije. Upravo iz tih područja objavio je deset knjiga i priručnika, nekoliko skripta i stotinjak stručnoznanstvenih članaka i drugih

priloga u različitim časopisima i zbornicima. Ovdje ću spomenuti samo neke: *Pismene vježbe i sastavci u mlađim razredima osnovne škole; Teizam i ateizam u povijesti odgoja; Riječko školstvo (1848.—1918.); Suvremeni didaktički principi — Primjena principa u osnovnoj školi (skriptu)*. Valja istaknuti i njegove znanstvene članake: *Obrada pjesme iz razdoblja narodne revolucije; Emocionalno-etički doživljaj u obradi umjetničkoga štiva; Razvoj riječkog školstva za vrijeme hrvatske uprave od 1848. do 1868. godine; Riječko školstvo 1945. godine i u prvim poslijeratnim godinama; Dva stoljeća postojanja i djelovanja Osnovne škole u Crikvenici (1797.—1997.)* itd.

Njegov intelektualni nemir, težnja da što više uđe u svijet povijesti pedagogije i metodike kojoj uzorito pripada, u nastojanju da sjedini i poveže teoriju i praksu odgoja i obrazovanja, da slobodno, stručno i znanstveno, uz punu pedagošku odgovornost i dosljednost iznosi pedagošku stvarnost, temelji su njegove stručne kvalitete pedagoškog i povjesničarskog djelovanja.

U području školskog sustava i njegova ostvarivanja gotovo da i nije bilo problema koji bi se našao izvan njegova zanimanja. Znao je uočiti bitne probleme i uspješno ih definirati, odrediti i pronaći načine i oblike njihova rješavanja. Njegova izlaganja i rasprave na stručnim i znanstvenim skupovima obilježena su pravim izborom tema, jasnoćom, razgovijetnosti i argumentiranosti izlaganja te učinkovitosti gledišta i mišljenja u procesu nastave.

Njegov znanstveni pridonos razvidan je u hrabrosti kojom ulazi u neistražene pojave da bi ih proučavao, da bi tragao za novim nalazeći se katkada i u nepovoljnim uvjetima znanstvenoga rada. Kao profesor i znanstveni savjetnik izrazit je hu-

manist, realan i objektivan u primjeni znanosti. Nikada nije rekao da sve zna; voli slušati sugovornika, izmijeniti misli, istražiti izvore i timskim radom postići učinak. Njegov znanstveni pedagoški rad uvijek je okrenut budućnosti, i onda kada je istraživao prošlost i sadašnjost.

Profesor Milvoj Čop je čovjek koji vjeruje u ljude, stručnjak koji cijeni i poštuje svoju i sugovornikovu stručnost, ali je uvijek temelji na dignitetu znanosti koja je prožeta humanističko-razvojnou komponentom bolje kvalitete življenja svih ljudi. Njegova je pedagoška djelatnost, uz nacionalnu i opću povijest pedagogije, usmjerena i na metodiku nastave hrvatskoga jezika u osnovnoj školi, na kvalitetu obrazovanja učitelja, na razvitak studija razredne nastave, na pedagošku i nastavnu praksu, unaprjeđivanje studija, na permanentno usavršavanje i kvalitetniji rad u nastavnom procesu, na povezivanje odgojno-obrazovnog sustava i istraživanje razvitka povijesti školstva u području u kojemu je radio i živio.

Prof. dr. sc. Milivoj Čop već je petnaest godina u mirovini, ali umirovljeničke dane provodi vrlo aktivno. Objavio je tri monografije samostalno i dvije u suautorstvu te sedam stručnoznanstvenih radova iz povijesti školstva i prosvjete na području Rijeke, Istre, Cresa i Lošinja. Poseban pridonos u monografijama i radovima dao je proučavanju prošlosti svojega rodnog mjesta (*Povijest hreljinske osnovne škole; Povijest lova i lovnog gospodarstva u Hreljinu; Hreljinsko iseljništvo do Drugog svjetskog rata; Narodne poslovice i mudre izreke u životu starih Hreljana*).

Za svoj rad i djelovanje primio je mnogo priznanja i zahvala: Orden zasluge za narod III. reda (1952.), Nagrada Fonda "Ivan Filipović" za unaprjeđenje pedagoške teorije (1972.), Orden rada sa zlatnim vijen-

cem (1976.), Priznanje Pedagoškog fakulteta, OOUR znanstveno-nastavne djelatnosti, za tridesetogodišnji neprekidni rad (1990.) i druga. Profesor je i član više udruga u kojima i dalje aktivno djeluje: Hrvatskog pedagoško-književnog zbora, Hrvatskog pedagoškog društva, Matice hrvatske, Povijesnog društva Rijeka i dr.

Ova kratka biobibliografija o prof. dr. sc. Milivoju Čopu ogledalo je njegova djelovanja u ovih 85 godina te ujedno prva u nizu najavljenih sličnih biobibliografija Povijesnoga društva Rijeka i kao takva zaslužuje sve pohvale.

Promovirajući ovu biobibliografiju o profesoru Milivoju Čopu, autori će samozatajno spomenuti da je ona samo mali znak pažnje prema svemu što je tijekom života činio i učinio uvaženi profesor za našu djecu i mladež, za razvitak pedagoške znanosti, za sve što je učinio na ču-

vanju odgojno-obrazovne i društvene baštine, na razvitku visokoškolskoga te stručnog i znanstvenog nastavnog rada na Sveučilištu u Rijeci.

Umjesto bilo kakvog zaključka izreći ću vlastiti dojam da se profesor Milivoj Čop cijelog svojega života vodio idejom njemačkog filozofa Arthura Schopenhauera (1788.—1860.): *“Ljudi se tisuću puta više trude steći bogatstvo nego duhovno obrazovanje, premda je sasvim sigurno da našu sreću stvara ono što jesmo, a ne ono što imamo.”*

Prof. dr. sc. Milivoj Čop uistinu je sretan čovjek jer još i danas, u svojoj 85. godini života, traži, istražuje i otkriva sve ono što je za **čovjeka**. I sve što nađe, pomnivo čuva, njeguje i uživa u toj sreći zajedno sa svojim suradnicima.

Velimir Karabuva, Split